

30.7.2010

Dnro 49/61/10

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 23
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntöne 2.6.2010, OM 17/41/2009

Työryhmämietintö 44/2010; Törkeä metsästysrikos

Oikeusministeriö on pyytänyt Valtakunnansyyttäjänvirastolta lausuntoa yllä mainitun työryhmän esityksen johdosta. Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan työryhmän valmisteleva uudistus on tarpeellinen ja hyvin perusteltu. Työryhmän esittämien muutosten osalta Valtakunnansyyttäjänvirasto lausuu lisäksi kunnioittavasti seuraavaa:

1 Törkeästä tekemuodosta ja rangaistusasteikon laajentamisesta

Valtakunnansyyttäjänvirasto yhtyy työryhmän perusteluihin törkeän metsästysrikoksen säätämistä ja sille ehdotetun rangaistusasteikon suuruutta koskevalta osalta. Rangaistusten suuruus on kuitenkin viime kädessä tuomioistuinten ratkaistava. Käytännössä rangaistusasteikkoja käytetään usein vain niiden alapäästä. Mikäli rangaistusasteikon korottamista ei ole tarkoitus tehdä pelkästään symbolisesti, olisi rangaistusten tosiasiallisen ankaroittamisen varmistamiseksi syytä korostaa tätä seikkaa perusteluissa.

2 Metsästyskiellosta

Törkeästä metsästysrikoksesta tuomittu tulisi aina määrätä metsästyskieltoon. Työryhmä on ehdotuksessaan lähtenyt siitä, että erityisistä syistä metsästyskielto voitaisiin jättää törkeästä metsästysrikoksesta tuomitulle määräämättä. Valtakunnansyyttäjänvirasto ei tältä osin yhdy työryhmän näkemykseen eikä vakuutu työryhmän perusteluista. Törkeään metsästysrikokseen tuomittavan on aina katsottava syyllistyneen tahalliseen, vähintään neljän kuukauden mittaisen vankeusrangaistuksen ansaitsevaan vakavaan tekoon. Näin vakavan rikoksen kyseessä ollessa, ei poikkeuksia kiellon määräämiselle ole syytä asettaa.

Metsästyskiellon uhan tarkoitus on myös ennaltaehkäistä rikollisuutta. Valtakunnansyyttäjänviraston käsitys onkin, että metsästyskielto saattaa joissain tapauksissa toimia tässä suhteessa jopa rangaistusuhkaa paremmin. Poikkeukseton metsästyskiellon määrääminen on perusteltua myös lainsoveltajan kannalta, kun "erityisten perusteiden" sisällöstä

30.7.2010

Dnro 49/61/10

ei tarvitsisi käydä debattia. Mikäli metsästyskiellon määräämiselle säädettäisiin edellä mainittu poikkeus, tulisi ainakin perustelujen olla selkeämmät ja riittävät myös lainsoveltajalle.

3 Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

Oikeushenkilön rangaistusvastuun laajentaminen on perusteltua työryhmän esityksessä mainituista syistä. Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan ei ole syytä rajata oikeushenkilön rangaistusvastuuta vain törkeään metsästysrikokseen vaan laajentaa se koskemaan myös metsästysrikosta sekä törkeää laittoman saaliin kätkemistä ja laittoman saaliin kätkemistä. Oikeushenkilön rangaistusvastuuta tulisi voida soveltaa mahdollisimman usein silloin, kun rikos on tapahtunut sellaisen toiminnassa.

Törkeä laittoman saaliin kätkeminen on teko, joka nimenomaan saattaa tapahtua yritystoiminnassa, mikäli esimerkiksi ravintolat toimisivat laittomasti metsästetyn riistan tilaajina. Työryhmän esityksessä on perusteltu oikeushenkilön rangaistusvastuun kohdentamista sillä, että näin täytetään ympäristörikosdirektiivin velvoitteet. Mikään ei estä lainsäätäjää kuitenkaan edistämästä direktiivin tavoitteita tehokkaammin kuin minimivaatimukset täyttämällä.

Alunperin yhteisösakkoa säädettäessä haluttiin soveltamispiiri pitää suppeana muun muassa siitä syystä, että yhteisösakkoprosessi tulisi yleensä vaatimaan niin laajoja selvityksiä tapahtumista oikeushenkilön sisällä ja oikeushenkilön taloudellisesta asemasta, että sen käynnistäminen vähäisissä rikoksissa olisi voimavarojen väärinkäyttöä (HE 95/1993). Tämä ei kuitenkaan ole täysin kestävä perustelu. Esitutkinnaissa joudutaan selvittämään yhteisöön liittyviä mm. vastuun kohdentamiseen liittyviä kysymyksiä aina kun rikos on tapahtunut yhteisön toiminnassa, myös vähäisissä rikoksissa. Kysymys on tietenkin myös lainsäätäjän arvovalinnoista.

4 Lainkohdista

Teknisen toteutuksen osalta kiinnittää huomiota se, että verrattaessa ehdotettua törkeää metsästysrikosta ja törkeää laittoman saaliin kätkemistä kvalifioivat tekotavat eivät ole loogisesti samassa järjestyksessä. Mainittakoon, että muun muassa törkeän veropetoksen ja törkeän kiskonnan tunnusmerkistöissä on ensin mainittu teolla tavoiteltu hyöty ja sen jälkeen suunnitelmallisuus. Yhtenäisen lainkirjoitustavan vuoksi voisi olla syytä muuttaa kvalifioinnit samaan järjestykseen. Numeroinnillahan ei perinteisesti ole tarkoitettu olevan mitään ensisijaisuus- tai tärkeysjärjestystä.

5 Uudistuksen vaikutuksista

Esityksessä on todettu, ettei lakiuudistuksella ole vaikutuksia muun

30.7.2010

Dnro 49/61/10

muassa syyttäjien työmäärään tapausten vähälukuisuuden johdosta. Syyttäjälaitoksen resurssit ovat tällä hetkellä kuitenkin jo siinä määrin niukat, että oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin edellytykset ovat joutuneet koetukselle. Jokainen uusi tehtävä heikentää väistämättä syyttäjälaitoksen kykyä suoriutua aikaisemmista tehtävistään. Niin tapahtuu myös siinä tapauksessa, että työryhmän esittämät uudet kriminalisoinnit toteutetaan.

Apulaisvaltakunnansyyttäjän sijaisena,

valtiosyyttäjä

Jukka Rappe

Ylitarkastaja

Heidi Nummela